

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. над. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 11—12 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в криву 420 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр., Італії
750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к., Ру-
мунії 150 лей, Болгарії 750
ал., Австрії 750 ал. Зима
адреси 1 дол.

**В справі оголо-
шень зпертатися
до Адміністрації.**
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Жидівська колонізація.

Виступ Брагіна. Різкий голос „Руля“. Погляд Марголіна.

До одної з найбільших колоній російської еміграції в Берліні приїхав з Москви творець ідеї жидівської колонізації на Україні Абрам Брагін. В Берліні перед жидівськими письменниками, журналістами та громадськими діячами виголосив він великий реферат на тему колонізації. Він підкреслює, що 70 проц. жидівського населення в СРСР, позбавлено спроможності заробкувати. Тому різництво є одиноким виходом для Жидів з його важкого положення. І тільки треба змусити їх шукати праці на вілі. Справа утворення автономної жидівської одиниці не є справою політичною, а чисто механічною. Бо коли на якомусь просторі поставне більше жидівських колоній, то до них буде приналежна автоматично більшовицька засада національного самовизначення.

В дискусії над рефератом деякі учасники піддали гострій критиці цілу діяльність т. зв. „Євсекії“ (єврейської секції) при Всесоюзному ВЦК-ті та перестерігали присутніх перед надмірним оптимізмом у справі колонізації.

З нагоди побуту Брагіна в Берліні заговорив і емігрантський орган правих кадетів „Руля“, що виходить теж у Берліні. У вступній статті (в числі 1469 з 1. жовтня) пише він так:

„Сьогодні знов розвиває грандіозні плани колонізації російської розсіяної агент (Брагін) більшовицька. Самозрозуміло, що робить він це в ім'я успішності початого діла, прикрашаючи при тому серйозним бездарністю. І розвиває він ці плани колонізації — не Палестини, не пустинних земель Африки, не мало населених земель південної Америки за угодою відомого уряду — а колонізації російських (і?) зручностей земель. В першу чергу намагається передати сотні тисяч десятин для півмільйонного населення, а потім... чужацька перспектива жидівської більшовицької республіки. Для нього потрібні тільки гроші і про них клопочеться беззастовідний агент п. Брагін, ведучи однакову агітацію за радянською владою, намагаючись представити її як найкраще з боку прийняти та добровільності у відношенні до жидівських мас. За 120 мільйонів рублів вони (більшовики) готові влаштувати жидівську колонізацію, підійти до нових міліонів і жидівської республіки. А в той же час в Америці на зацікавлених організацій проти сильної опозиції меншості лон соціалістичної „Джойнту“, деякого прихильника і контрабанди більшовицької — велика жидівська буржуазія вже збирає великі гроші на те саме. Завдяки „Джойнту“, Троцьким, Лавіним і сотням інших світ солідаризує більшовицькі з жидів. Треба їх звільнити ще й відомою їм частку за долю поселення на землі сотень тисяч жидівських нуждарів. Тоді можна буде шантажувати багатих американських Жидів погрозою: коли ви не даєте більшовицькій владі неслучайний погром змете створить нею жидівської Колонії, — а тому треба за всяку ціну піддержати більшовицьку владу. Це буде гарна підстава на те, щоб стягнути гроші та анімації напору на публічну опінію. Добути мільони та скріпати шантаж будучим грошовитством, яке вони самі проковтують, — ось яка паразитна мета цих, яких агентами називають п. Брагін.

Жертвою революційного змислення величезна більша продуктивна господарства, що пережилася в пустку. Головою загрозлив мільйон бідних селян, що сидять без роботи позбавлені землі наслідком різноманітного перенаселення. І в той же час величезна кількість пустаї землі не оброблюваної селянським масам, а віддана їм на колонізацію Жидів, що рекрутується з рота знеціненого військового

го населення і то піддає при допомозі загрозливої грошової інтервенції. З бідної жорби, в яку кинули Жидів самі більшовики, вони хочуть їх вивести при допомозі чужого капіталу, з якого бажають стягнути гроші, збільшуючи різноманітний класи ворожнечі та неготи в померлому країні та спричиняючи таким чином маревно нових насильств.

Про прості колонізації висловився на спільній американської преси і бувший міністр справедливості на Україні А. Марголін. Він пише:

„В 1881 і 1902 роках жидів само відповідало на пекуче серед Жидів питання „куди“? Жиди мандрували тоді масою до Америки. Нині же більша їх кількість пішла би до Америки і Палестини, як би не імпліційні обмеження. Але Канада і Аргентина готові ще й тепер прийняти великі маси, як би була запоручка, що Жиди віддадуться різноманітності. І чи не було би краще спрямувати ці маси туди, ніж грати з несолідним та не-

*) Цитуємо за „Халею“).

З духом часу.

Повоєнне протязаречня. — Культурне зближення між Францією і Німеччиною. — Виступ французького прем'єра. — Підготовлення сприятливої атмосфери.

Війна служила народам на те, щоб нищити себе не тільки всіма засобами смертоносної техніки, але й словом, яким народи обдирали себе взаємно з усіх людських прикмет. Коли війна скінчилася і виявила свої лиховісні наслідки, навіть для переможців, поволі почала здобувати собі права правда про необхідність спільного співжиття двох ворожих суспільств, загрожених у своїм існуванні. І від тоді народи почали, по волі чи неволі, добачувати анкетовані раніше прикмети свого ворога.

Так було з Англією та Німеччиною, яка розкидала в мільйонах приміроків гасло: „Боже покарай Англію“, а нині найшла в ній найкращого оборонця. Так є, або що найменше: починає бути, з Німеччиною та Францією. Спільні економічні клопоти і чутливе стеження за проявами культурного руху починають шораз сильніше впливати на чисто-політичні справи, між якими є ще надто багато іскор ворожнечі. Звичайний факт, що традиційний, національний французький театр може офіційно запросити до себе найкращого представника німецького театру — одною з характеристичних ознак доби, в якій воєнні пристрасті відійшли вже на другий план.

Німецька культура негайно по відпін, з подвійною увагою слідкувала за французькою літературою та мистецтвом. Французькі вчені, письменники та професори пригадували свої суспільності, збагачували до чужих культурних здобутків, що поза мілітарною Німеччиною Вільгельмів та Людендорфів існує інша, не менше сильна, поважна та грізна своїм майбутнім суверенітетом — Німеччина вчених, письменників та мистців.

Відділини французького міністра Де Монзі в Берліні були першою

безпечним плячем поселення їх на Криму або південній Україні, да над ними простіло висіти небезпека смерті? Перед революцією ми, російські Жиди, хликали: „Пустіть нас до Америки або до Палестини“ Нині кличемо: Рятуйтеся, хто може, утікайте з Росії! Жиди творять у Росії безсильну меншість і не можуть сказати Татарам, Українцям або Білорусинам: „Липіть нашу землю, бо ми хочемо на ній поселитися.“ Жиди не можуть там нікого викладати. А є покинувши все те, для Жидів найкраще є залишити там, де вони тепер є. Хто може передбачити, наприклад, як приймуть жидівських інтелектуалів Москві? Так існує легенда про те, що Жиди є творцями більшовизму, і як такі є відомі тільки за всі ті тероризми, які нав'язали Росії. Проект теоретичної колонізації в Криму та на Україні стоїть в разній суперечності до всіх тих досвідів з минулих часів, які вже набуто. І в тому лежить асе небезпека того плану. Бо давніше Жиди поселювалися на селі, здобували там приятелів, заживали з селом. А якщо переконали до різноманітності, то все в околиці найближчій до свого місця уводження чи попереднього замешкання. У такому новому оточенні, яке повстає для колоністів тепер, вони будуть віддани на випадок заворушень на поталу долі. Нехай рятуються, хто може — кину до всіх, що можуть вийти до Америки або до Палестини“.

офіційною угодою, щоб ствердити, що воєнне відчуження двох культур переходить до минулого і що тиха, підземельна праця в приватних кабінетах та державних лабораторіях, двох межуючих народів, ведеться у шораз більшим контакті. З цієї нагоди один з професорів париського університету, Айзенман, підчеркував на сторінках німецького часопису дуже характеристичну прикмету незалежності французьких університетів та наукових установ від офіційних напрямків політики та від наймогутніших представників уряду. Інтелектуальна Франція, казав він, має повну свободу означувати межі своїх поглядів та діяльності, які виходять далеко поза межі офіційної Франції.

Шораз на ґрунт підготовки такої атмосфери можна зрозуміти останній виступ французького прем'єра Пенлеве, який безпосередньо перед конференцією в Льюкарно виголосив промову в місті Нім на тему французько-німецького братання. Місто Нім поставило пам'ятник недавно померлому французькому історикові Дені, який, між іншим, причинився у великій мірі до здійснення самостійності Чехословаччини своїми численними працями про мову, літературу та культуру Чехів. Ясно, що якби конференція в Льюкарно не була останньою сенсацією міжнародної політики, то Пенлеве не був би закинутий, що в присутності офіційних представників чехословачького уряду і стільки зібраних Чехів вибрав саме таку дразняку для них тему відношення до Німеччини. На щастя, чехословачький прем'єр саме тоді також уперлава німецький уряд про бажання якнайшвидшого мирного порозуміння.

Французько-німецьку угоду вважав Пенлеве однією з підстав для

КОНЦЕРТ

на дохід Українських інвалідів

відбудеться дня 1. XI. ц. р.
в годині 12. в полуднів залі 1-2
НАРОДЬОГО ДОМУ у Львові.

Докладна програма листопадового свята буде подана пізніше

збереження європейської цивілізації. У Рейнщині, де стільки разів приходило до кривавого зудару між цими двома народами, існує потреба посмирення жорсткіше, ніж деінде. У цьому дусі, що є справжнім висловом настроїв мас, далеко від імперіалістичних планів та інтриг, виступає французький міністр закор. справ у Льюкарно. Однак Франція не хоче ціною миру в Рейнщині відібрати сидомінь важко здобутої свободи народів, що збудилися зі сну по військовій тьоті. Вона була прихильницею женецького протоколу, і дарма, що він не вдався, вона боронитиме його ідеї надалі, ажываючи всі заходи, щоб поодинокі народи забезпечували свою майбутність взаємними спеціальними договорами.

Згадавши про мирні Тендербей французької політики, Пенлеве не міг поминути мовчанкою й мароканської війни, яка впала на його голову так нежданно і причинила йому стільки клопотів. Він зазначив, що Франція нічим не нарушила в Марокко існуючих договорів, а була тільки приневолена боронитися перед нападом чотирьох непомирних гірських племен, які по перших успіхах згорділи. Франція дійшла льюкарно до порозуміння з Еспанією, щоб виробити спільні, найскромніші умовини миру, пролонуючи племенам Ріфандія та Дебала автономію, згідну з міжнародним режимом шерифської держави. Підрібні умовини миру вислані спеціальними посередниками до Абд-ель-Крима жалю надарення на відповіль три тижні в Мадрид. Шораз тоді, коли Франція та Еспанія бачили безвиглядність своїх мирних заходів, вони були приневолені продовжувати війну.

Завдяки представнику французького уряду нашої на меті скріпнути атмосферу, в якій вестимуться міжнародні переговори. Вони не є беззначними, однак не передбачають складних політичних обхарахків, як є завжди для держав важливішими ніж загальні ідеї. Остання війна дає цілу низку очевидних прикладів, на які вказувати основні будуються інколи союз та порозуміння: до сить згадати Італію та Румунію, що покинули свою союзницю Німеччину. Та одночасно: величезна роль Америки у перекиданні терез воєнної перемоги принесла доказ, що ясне осадомлення інтересів якоїсь держави може зустрітись найвищою союзом. Як довго Франція та Німеччина будуть у своїй політиці боронити одного спільного інтересу — віддержання миру, до якого часу можна вірвати в успіх сподіваного зближення.

Чиїм коштом?

Львів, 7. жовтня 1928

Очі всього світа звернені на Львокарно. Від вислідів львокарнської конференції залежить дальший хід європейських справ. Питання зосереджується в тому, чи Європа й далі нестиме на собі тягар світової війни й повоєнної руїни, чи ступить на шлях заподадливості й живої відбудови, чи далі йтимуть підготування до війни з одо-часним збільшенням військових бюджетів і обесиленням народів, чи наступить доба безпечно-мирного розвитку з обмеженням зброї, чи Європа найдеється в ері політичної й господарської концентрації капіталізму, чи може піде шляхом дальшого упадку світового господарства, серед загального невдоволення широким мас затрачуючи свою роль в світі.

Цей останній шлях промостив би добуду комунізму на спілку з азійськими народами, упрощуючи боротьбу між капіталізмом і комунізмом. Бо тоді з одного боку стояла би революційними рухами знищення, але одночасно нестримно боєва й грізна Європа з експлуатованими народами Азії, а з другого всесильний капіталізм виглясосякої раси (З'єднаних Держав і Бритійської Імперії).

Та до цього упрощення по всякій ймовірності не прийде. Не дасть вона ані таких вислідів, яких сподіваються заприсяжені оптимісти, ані таких наслідків, які з нею звязують гіркі песимісти. Буде вона компромісом між тими протилежними бі-гунами політично-господарських на-строїв.

Рейнський пакт, так довго й по-трібно підготовлюваний, буде без сумніву здійснений, що потягне за собою устійнення відносин на за-ході Європи, а це знову дасть змо-гу світовому банкіреві — Америці — увійти зі своїм творчим капіта-лом на європейську грошеву Са-гару.

Та устійнення відносин в одному місці не означає стабілізації в дру-гому. Навпаки воно потягає за со-бою коначність — в близькій або дальшій майбутності — ревізії всього того, що було диктоване не холодною застановою, але зло-бою й пікстою, або що було зро-блено прихалпом, уривочно, недбало й недоліжно. Таж цілу смугу від Балтики до Чорного моря позбав-лено права самовизначення! Пле-бісцит переведжено на Помор'ю й на Шлеску, а всеж таки сьогодні

дупають в європейській пресі голо-си про помилки в установленні схід-них границь Німеччини. Все частіш-ше говориться про коначність ска-сування данігського коридору й звороту Шлеска. В багатьох то-чках заявлено ві замирення на за-ході Німеччини робити далекойдучі уступки, але вимагає вільної гри на сході, домагається ревізії західних границь Польщі. І правду кажучи, не лише англійська преса, але со-юзнацька, французька потакує ні-мешьким голосам, підтримує німець-кі вимоги, твердить, що Польща в першу чергу в ім'я європейського мира є покликана до територіаль-них пожертв.

В Львокарно будуть заторгнені й вирішені незвичайно важливі спра-ви, але вони не обіймуть східних границь Польщі, українсько-біло-руської національної території. В Генуї гомонів ще невгомний Льюїс Джордж про „пливкий стан“ на межі між Європою й європейським Сходом; в Львокарні мовчанкою буде сповита ця важлива квестія. А пренія осягнення мира на одно-му відтинку ще не встановлює ми-ра в цілій Європі, тим більше в ці-лому світі. Таж доводина Європа, хоч в довготривалі мирі творила свої цінності, постійно лакалася „балканського кітла“, щоби він не сколихнув європейською будівлею та не викликав загальної воєнної пожежі. Чи тепер будівничі мира малиб закрити очі на сумний факт, що „балканський котел“ поширив-ся далеко поза Балканський пів-остров?

На межі Європи й європейського Сходу є ще більше ланих для пе-ревірки насильних фактів, як де-не-де і то тим більше, що процес під назвою самовизначення народів тут з кожним роком входить у фазу своєї природної гостроти.

В Львокарно ця справа не буде порушена. Але вона вже була по-рушена у Варшаві. Треба це з притиском зазначити, що росій-ська депльоматія в своїх егоїстич-них цілях створює такий стан, який відсуває вирішення долі україн-ського й білоруського народу, або й певними актами припечатє не-волю західної вітки української й білоруської нації. Генуєнську кон-ференцію попередив рижський трактат, Львокарно — варшавська візита Чічеріна, де говориться про „приятель“ і виконання рижського трактату. Правда, червона дипльо-матія є дуже щедра на слова. В

Рипі декларовано про право (бу-жуваного) самовизначення для Гали-чини, але кордон поведено згідно з польськими бажаннями. Ще не-давно більшовики виставили маніфест про те, що українська проблема є найважнішою проблемою середу-щої Європи, але ділами вони за-свідчують явний протилежний.

З приводу варшавської візити Чічеріна писала „Vossische Zei-tung“:

„Чим більше зростає т. зв. небезпека німешко-французького заспокоєння, рейн-ського пакту, вступлення Німеччини до Ліги Націй, тим більше (в Польщі) анга-жувано відносини з Росією, щоби відо-бутися з двофронтного поло-ження і — не розпорошуючи сил, могли лавити протилежну орієнтацію. Одна-че Росія досі не зрештитувала з ревізії рижського трактату, і якщо та обставина й досі стоїть на перешкоді переговорам про торговельний трактат. Важко допу-стити, щоби Росія всупереч своїм доте-перішим поглядам погодилася з угодою українських і білоруських просторів, від-кладуючи ад ась справу віленську і лавівську“.

Важко допустити..., а всетаки та-ка можливість не є виключена. Все залежить від вислідів львокарнської конференції. Аж тоді стане ясно, в котру сторону зверне свої очі і кроки кремлівська дипломатія. По-кийщо обов'язком всього україн-ського громадянства, без огляду на кордони, є уважно слідкувати за ходами Москви.

3 женеєвських відгуків.

Українська делегація в Женеві.

На протязі всієї сесії Загального Зібрання Ліги Націй перебувала в Женеві українська делегація в скла-ді д-ра Романа Перфецького й Антона Петрушевича.

Делегація була в президента Зі-брання канадського сенатора п. Диндирана й у президента Ради Ліги Націй, представника Франції п. Поль-Бонкура. Обом президен-там вручено меморіал про поло-ження українського народу під Польщею. Одночасно делегація вручила їм декларацію „Комітету поневолення народів“, в якій по-руч положення Українців представ-лено таж положення Білорусинів і Литовців. Вкінці делегація переда-ла таж меморіал Західно-україн-ського Товариства Ліги Націй

Делегація відвідала таж пред-ставників Швеції, Японії й Брази-лії та добилася до Генерального Секретаріату Ліги Націй.

На тему своїх заходів видала де-легація два пресові комунікати, які були поміщені в женеєвських шо-денниках (радикальній „Женева“ і католицькій „Куре де Женев“).

Преса.

„Слово польське“ про Станіславівщи-ну. — „Поліція!“ — Мачання про „угоду“.

Усім квітками вшепольської фразеології і стилістики красуєть-ся допис про Станіславівщину, по-міщений як довгенький „Станісла-вівський лист“ у вчорашньому (213-ому) числі „Слова Польського“ (з 6. ч. м.). Ви довідаєтеся відтілі про все: про спасенну діяльність поліції і про вічне марено нових саботажів, про благодатний вплив польської „трійки“ валюти на уго-дові настрої українського населен-ня, про українські кооперативи й аматорські вистави та небезпеку від одних і других для польської державності, про злочинну нельо-яльність „Ціла“ і занадто велику самовпевненість польських „кreso-вих діячів“ — і про багато ин-ших повчаючих речей, про які дій-сно трудно булоб довідатись звідку инде, як лише зі „Слова польско-го“, та ще й так ясно і недовонач-но, мов на лопаті.

Але не забігаймо попереду бать-ка в пекло. Отже передусім, як ли-чить поважному органу, наймо-гутнішій польській партії — реве-ранс перед поліцією. Станіславів-ське воєвідство — мовляв — хоча відсотково виказує найбільше чи-сло українського (розуміється: „ру-ського“) населення, а проте нале-жить до найспокійніших „кreso-вих“ воєвідств. Правда, щось там було не в порядку в калуському й коломийському повіті, але

метка поліції „ашого воєвідства“ злі-к-мудувала вже з тих повітів прокатор-ські банди, які не мали нічого спільного з загальним настроєм руського населення.

Коби лише й далі поліція не за-сипляла,

—рук закладати не можна, готово з Калущі й околиць, де населення піддало частинно переворотницькій агітації.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

ЛАВРІВ.

(Продовження.)

Коли в червні н. р. пощастилося львівському консерваторові п. Б. Янушеві відслонити безцінний фрагмент старовинної фрескової поліхромії вірменського собора у Львові, то першою з думок, яка блиснула йому в голові на вид лежданого відкриття, була думка про... Лаврів, та про його фрески, про які від п'ятнадцяти літ уже кружляли в кругах археології ріж-чі, ніким неперевірені поголоски і припущення. Очевидно, ніхто не трактував поважно безпощадного ерисууду на фрески, виданого зга-даним уже членом львівського „трона“, але мало хто поважувався вірити в можливість існування на-правду старих, середньовічних сти-чево й іконографічно цінних малю-вків, десь у Лаврові, в недоступній глушій бойківській Підгір'я. Рішено провірити поголоски і усталити факт.

Щастя хотіло, що поїхати до Лаврова й перебути в гостинних мурах монастиря кілька днів до-велось підписаному. Щастя тим біль-ше, що найбільш оптимі-стичні припущення вияви-

лися сірими й безбарв-ними супроти чарівної, імпонуючої своєю предко-вічною красою дійсності. Полишаючи вичерпуючий опис монастиря, його церков, інституцій та їх мистецького вивінування в парі з документальною історією тої василійської обителі до обширної монографії, якої друк пічнеться в черговому випуску „Записок Чина С.В.В.“, обмежуся на цьому місці тільки до головної монастирської церкви в Лаврові, в якій мурах обе-рігається той безцінний скарб, яким є поважні останки фресків XV. віку.

Можливо, що в згаданій студії вдасться мені бодай в приближен-но усталити дату повстання і по-степенної розбудови лаврівської церкви св. Онуфрія. Поки що од-наче, мусимо вдоволитися припу-щенням, що її найстарша частина, а саме головна пава з бабинцем пресвітерію не повстали пізніше, коли не ранше XV. віку. Не виклю-чене, що видобута відкільсь В. Пло-щанським дата 1676 р. відноситься до прибудови бокових каплиць, які разом з головною навою утворю-ють сучасне хрещате заложення храму. Не має таж сумніву, що старими й первісними остали тут додичні стіни храму тоді, коли їх завершення і накриття мінцялося ду-

же часто в наслідок пожежі і еле-ментарних нещаст. Сам зруб оста-вав заєдно без змін тоді, коли його покриття від найдавніших часів аж донині прибирало усе нові, згідні з вимогами свого часу форми.

Нинішній свій зовнішній а по-части й внутрішній вигляд завдя-чує лаврівська церква обнові, яку почато в 1910. р. а закінчено без-посередно перед війною. При цій обнові отинковано стіни, які в їх горішній, зовнішній кондиції украшено романським зубчатим фре-зом і окарном, що до того часу украшував тільки пресвітеральну частину; підчас тоїж реставрації закрито під тинком чи в основі перестроєно (!) острі луки, дна-гаючи цілу коєчу пресвітеральної частини, через що, на жаль, по-збавлено пам'ятник його зразково-переходового стилевого характеру, який послужив основою для студії Мокловського і Соколовського... В парі з тим старі двері з інтересни-ми скульптурами заступлено нови-ми, підроблюваними під старий смак, вимощено черепицею долаку, та обвалени над бабинцем і пресві-терією склепіння заступлено в пер-шому випадку плоскою стелею, в другому більш плитним від попе-реднього склепінням. Усі отвори дверей обрамовано зовні псев-до-романськими порталами.

Те, що в першу чергу олановує увагу відвідувача лаврівської перк-ви, це виїжково низькі входові от-вори (неповна два метри висоти) і такеж вдарююча товщина стін (півтора метри ширини). Незисою лукові вікна, пробиті в тих грубих стінах, в парі з характеристичним окарном, все те надає пам'ятникові типової політури романського, мо-же колись інкастельованого храму. Не менше характеристичним явля-ється триконове заложення пресві-теріальної частини, якого зразок можна найти хіба в архітектурі монастирських церков Атона. Тепе-рішня церковна обстановка дуже скромна. Усього чотири бічні віс-тари і один оловний позв іконо-стасом незвичайної в наших церк-вах композиції, отсе останки тієї багаті обстанови, яка в формі безлічі вістарів, ікон та портретів, ще в 90-их роках закривала стіни церкви до того, що важко було визнати, чи вони білені чи полі-хромовані (Грінбергова). Невже й згадуваного В. Площанським віс-тара св. Онуфрія, різьбленого Бер-никовичем, як тажко ктиторських портретів з портретом князя Льва на чолі, які колись виювали го-ловну копулу і вершала хорів. Біль-шість вістарів заєдно або переде-но до сучасних церков, (вістар св. Онуфрія передано до Бжозові) доп-

бу Прем'єрні раїєрі, там же одривали.
На основі цього прохав долакувати, що
його сеча не прийкуть. І тому діти, ко-
диж йому заперились з учнем, бо у діти
чи і далаши польських пімазієк зосе-
не хотує приймати учня з такої зосе-
нечної пімазієк. Так рах директор сам
берисної пімазієк, Шафара, говорючі: "іде-
ше собі на Україну, я was nie polski".
І той мовч, коли не рах промовляв суч-
ашиєк, уміщався він Миколи, асасної мовч
поллаєдиєк куратині і великої польської
шюмівні. Коли прохав долакує з про-
бюю і до того, він дая, що нічого не
знає про існує труднїєшї але више учня
і сказав, що рапортуєдиєшї, щоб поль-
ської пімазієк іше учня прийняли. Але в-
ісе було тільки сказане на штер, бо го-
ворилося 4 ведєшєк. коли кождє пімазієк

